



LÄNSSTYRELSEN  
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Naturavdelningen  
John Dagobert  
Landskapsarkitekt

Enligt sändlista

## Förordnande om utvidgat strandskydd i Alingsås kommun

### Innehåll

Beslut  
Redogörelse för ärendet  
Inkomna yttranden  
Skälen för Länsstyrelsens beslut  
Kungörelse  
Hur man överklagar  
Upplysningar

### Bilagor

Bilaga 1. Kartor med läsanvisning  
Bilaga 2. Sändlista  
Bilaga 3. Redogörelse för samråd  
Bilaga 4. Besvärshänvisning, blankett O4

## Beslut

Länsstyrelsen förordnar enligt 7 kap. 14 § miljöbalken (1998:808), att de sjöar som anges nedan omfattas av utvidgat strandskydd. Strandskyddet omfattar land- och vattenområdet intill det angivna avståndet från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd, detta gäller även från strandlinjen för öar.

### Utvidgat strandskyddsområde 100-300 meter

Anten	Kvarnsjön (vid	Åsjön (mellan
Färgen L	Anten)	Anten och Mjörn)
Färgen St	Lille-Nären	Ömmern
Kleviken (vid Lille- Nären)	Mjörn Store-Nären	Ören

### Utvidgat strandskyddsområde 100-200 meter

Blackesjön St	Hälsingen L	Mårsjön
Bodasjön L	Höljen	Mörken L
Bodasjön St	Igletjärn	Mörken St
Bysjön	Jutasjön	Namnsjön
Dammsjön (N om Alingsås)	Jättesjön	Rydbosjön
Fjällsjön	Klevsjön L	Rågsjön L
Fålsjön L	Klevsjön St	Rågsjön St
Fålsjön St	Kroksjön St	Store-Trän
Fäbosjön L	Kråkevattnet	Strättsjön
Fäbosjön St	Krökingen L	Sävelången
Gransjön (i gräns mot Ale)	Krökingen St	Timmersjön (v)
Grundsjön St	Kvarnsjön (vid Alingsås tätort)	Timmersjön (ö)
Grytesjön	Lersjön	Torskabotten
Grässjön	Lersjön L	Valsjön (Risveden)
Grönavatten (i gräns mot Lerum)	Lersjön St	Valsjön (Rödeneplatån)
Gärdsken	Lillasjön	Varsjön
Gärsjön	Lill-Bottnasjön	Vålakärr
Hundsjön	Lille-Lången (vid Sävelången)	Åsjön (i gräns mot Lerum)
Hyggesjön L	Lille-Trän	Ögat (vid Hälsingen)
Hyggesjön St	Långevatten	Öjasjön
Hälsingen	Munnsjön L	Öjesjön
	Munnsjön St	

I vissa områden har anpassning av strandskyddets utbredning gjorts. Strandskyddsgränsen har då anpassats så att den istället för att gå ända ut till 300 eller 200 meter från stranden följer vägar, järnvägar, befintlig bebyggelse m.m. inom 100-300 respektive 100-200 meter från strandlinjen. Dessa *anpassade strandskyddsgränser* gäller som beslutsgräns för det utvidgade strandskyddsområdet med redovisad utsträckning i kartbilagorna 1.1-1.46. De områden där Länsstyrelsen beslutat om anpassad strandskyddsgräns beskrivs också i texten under rubriken *Länsstyrelsens bedömning* för Sävelången, Lilla Färgen, Mjörn, Grässjön och Anten.

Detta beslut påverkar inte i någon del det generella strandskyddet.

Beslutet gäller omedelbart även om det överklagas.

## Redogörelse för ärendet

I Sverige gäller strandskydd vid samtliga stränder vid havet, insjöar och vattendrag. Strandskyddet omfattar land och vattenområdet intill 100 meter från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd.

Länsstyrelsen kan i det enskilda fallet besluta att utvidga strandskyddsområdet till högst 300 meter från strandlinjen, om det behövs för att säkerställa förutsättningar för allemansrättslig tillgång till strandområden eller för att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

Länsstyrelsen i Västra Götalands län (tidigare Älvsborgs län) har tidigare reglerat strandskyddet i länet genom särskilda beslut. För de kommuner som tidigare tillhörde Älvsborgs län (däribland Alingsås kommun) fattades detta beslut den 16 juni 1975. Beslutet innebär bl.a. att strandskyddet skall råda inom – land- och vattenområde (öar inbegripna) intill angivet avstånd, upp till 300 meter från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd vid de sjöar eller delar av dessa, som angivits i till beslutet bifogad förteckning för aktuell kommun.

Den 1 juli 2009 trädde nya strandskyddsregler i kraft som bl.a. innebär att efter den 31 december 2014 gäller utvidgat strandskydd endast inom områden som har beslutats med stöd av den nya lagstiftningen. Detta innebär att de av Länsstyrelsen tidigare fattade besluten inte längre gäller i de delar som avser utvidgat strandskydd.

Mot bakgrund av de nya strandskyddsreglerna har Länsstyrelsen gjort en översyn över kommunens strandskydd och den 1 december 2014 fattat ett nytt beslut om bl.a. utvidgat strandskydd inom Alingsås kommun. Beslutet överklagades till regeringen som i beslut den 11 februari 2016 beslöt att upphäva Länsstyrelsens beslut och återförvisa ärendet till Länsstyrelsen för förnyad behandling då Länsstyrelsen inte fullgjort kraven på delgivning enligt delgivningslagen.

Länsstyrelsen fattade den 10 mars 2016 beslut om tillfälligt förordnande om utvidgat strandskydd i Alingsås kommun. Detta tillfälliga förordnande gäller fram till och med den 9 september 2016.

Länsstyrelsen tog även om processen med remiss och kungörelse av ärendet. Förslag till slutligt beslut i ärendet sändes på remiss och kungjordes genom kungörelsedelgivning i Post- och Inrikes Tidningar, Göteborgs-Posten och Alingsås Tidning under vecka 11 år 2016. Av annonsen framgick att förslag

till slutligt beslut fanns tillgängligt på Länsstyrelsens hemsida, på Länsstyrelsens kontor samt på kommunkontoret. Tid för att inkomma med eventuella yttranden eller synpunkter på förslaget till slutligt beslut angavs till den 29 april 2016.

## **Inkomna yttranden**

Nedan följer en sammanfattning av yttranden som inkommit över slutligt förslag till utvidgat strandskydd i Alingsås kommun då det var på remiss under våren 2016. En sammanställning av alla yttranden som inkom vid denna remiss och Länsstyrelsens eventuella kommentarer till dessa finns samlade i bilaga 3.

Alingsås kommun anser att utvidgat strandskydd till 200 meter bör kvarstå för Stora Hundgäddesjön, Stensjön och Stora Kvarnsjön. Även Lilla Kroksjön och Gasslången bör behålla sitt utvidgade strandskydd, eftersom dessa sjöar är relativt lättillgängliga och populära för friluftslivet med stigar och rastplatser. Utvidgat strandskydd bör också kvarstå vid Stora och Lilla Fjällsjön, eftersom området har friluftskvaliteter, badplats och fiske. Den nya parkeringen är en lämplig startplats för vandringar på Rödeneplatån. I de norra delarna av sjöarna på Rödeneplatån bör dock strandskyddet istället reduceras. Uppgiften om Lärkeskogsleden är inaktuell.

Flera organisationer och markägare anser att samrådet är otillräckligt och att kungörelsedelgivning inte kan användas i det här fallet. Förslagen innebär vidare ett alltför stort ingrepp i äganderätten och strider mot proportionalitetsprincipen. Det är lagstridigt att ersättning inte utgår till markägarna.

Flera organisationer och markägare anser också att 100 meter strandskydd är tillräckligt. Utvidgningarna är alltför generella och underlaget är otillräckligt. I vissa fall ingår mark som inte är skyddsvärd, exempelvis hamnområden och befintliga bostadstomter, i strandskyddet.

LRF och Mellersta Götalands Jordägareförening anför att förslagen saknar landsbygdsperspektiv. Den nya strandskyddslagen syftade till att stärka strandskyddet i områden med högt exploateringsstryck, och sänka skyddet i andra områden. LRF anser vidare att jordbruksverksamhet är viktigt för att hålla markerna öppna och att Länsstyrelsen inte får göra en alltför strikt tolkning av vad som klassas som näringsverksamhet i undantagen för areella näringar.

## **Skälen för Länsstyrelsens beslut**

### **Bestämmelser**

Strandskydd omfattar normalt land- och vattenområden intill 100 meter från strandlinjen. Syftet med strandskyddet är att långsiktigt trygga

förutsättningarna för allmänhetens friluftsliv samt bevara goda livsvillkor på land och i vatten för djur- och växtlivet (7 kap. 13-14 § miljöbalken).

Länsstyrelsen får i det enskilda fallet besluta att utvidga strandskyddsområdet till högst 300 meter från strandlinjen om det behövs för att säkerställa något av strandskyddets syften. Ett beslut att utvidga strandskyddsområdet ska gälla omedelbart även om det överklagas (7 kap. 14 § miljöbalken).

Av förarbeten till de nya strandskyddsreglerna som trädde i kraft den 1 juli 2009 (prop. 2008/09:119 s. 99) framgår att de nya bestämmelserna i miljöbalken utgör en skärpning av kravet för att utvidga det område som omfattas av strandskydd. En utvidgning får ske om det behövs för att säkerställa något av strandskyddets syften. Avsikten är att det ska finnas ett tydligt och långsiktigt behov av ett utvidgat strandskydd. Ett beslut om utvidgat strandskydd behöver grundas på hänsyn till berörda områdens värden samt till nuvarande och förväntade behov av tillgängliga strandområden. Enligt propositionen kan beslutet om utvidgat strandskyddsområde komma att avse:

1. Områden som omfattas av annat områdesskydd, till exempel naturreservat, som inte innebär samma skydd för strandområden som bestämmelserna om strandskydd,
2. riksintresseområden enligt 3 kap. 6 § andra stycket och 4 kap. 2-8 §§, som är relevanta för strandskyddet,
3. kust- och skärgårdsområden som inte redan har förlorat i betydelse på grund av exploatering,
4. grunda havsbottnar av betydelse för flora och fauna,
5. välbesökta friluftsområden eller områden som har tydlig potential att bli det och som riskerar att gå förlorade utan ett nybyggnadsförbud,
6. tätortsnära strövområden, eller
7. ekologiskt känsliga områden som inte omfattas av annat områdesskydd.

Enligt 24 § 6 punkten förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. ska remiss av förslag till beslut om utvidgning av strandskyddsområdet enligt 7 kap. 14 § miljöbalken ske under förutsättning av att beslutet gäller för en längre period än sex månader.

### **Allmänna överväganden**

Länsstyrelsen har granskat strandområdena i sin helhet och bedömt i vilka områden:

- strandskyddet behöver utvidgas till 200 eller 300 meter,
- strandskyddet behöver utvidgas, men det finns en yttre gräns i form av bebyggelse, väg eller järnväg där en utvidgning av strandskyddet i området inom eller bakom etableringen inte bidrar till att säkerställa något av strandskyddets syften (alltså en utvidgning mellan 100 och 300 meter som begränsas av bebyggelse, väg eller järnväg),
- tidigare beslut om att upphäva generellt strandskyddsområde, inom 100 meter från strandlinjen, bör ligga kvar (områden som Länsstyrelsen

bedömer fortfarande saknar värde för att tillgodose strandskyddets syften).

För att minska mängden framtida prövningar av dispenser framför allt för kommunerna har Länsstyrelsen även tagit ställning till områden som t.ex. etablerade tomter inom strandskyddsområdet. Länsstyrelsen har undantagit dessa områden genom anpassning av det utvidgade strandskyddet i de fall då det får marginell påverkan på säkerställandet av strandskyddets syften.

Ett av strandskyddets syften är att säkra strandområden så att de förblir tillgängliga enligt de grunder som gäller för allemansrätten. Skyddet baseras på uppfattningen att stränderna är en av de mest värdefulla tillgångarna för friluftslivet i dess olika former. Strandskyddet ska långsiktigt möjliggöra för människor att nu och i framtiden fritt kunna ströva utmed stränderna, att vistas där, att bada eller att bara njuta av den naturupplevelse som mötet med vattnet ger, antingen det gäller havet, insjön eller något vattendrag. Strandskyddet utgör dessutom en väsentlig del av säkerställandet av riksintressen för naturvård, friluftsliv och fiske enligt 3 kap. miljöbalken.

I översynen har Länsstyrelsen identifierat de strandområden som har särskilt höga värden för friluftslivet och växt- och djurlivet kring de sjöar som haft utvidgat strandskydd enligt tidigare beslut. Dessa områden bör omfattas av ett utvidgat strandskydd för att förhindra att de exploateras och förlorar sina värden. Tillkommande exploatering, även om den sker utanför hundrameterzonen, riskerar att bland annat skada ett områdes orördhet och upplevelsevärden eller dess biologiska värden och därmed dess värden för friluftslivet och växt- och djurlivet.

Områdesskydd som naturreservat, kulturresevat, Natura 2000-områden, nationalparker, djur- och växtskyddsområden, naturminnen och landskapsbildsskydd är tydliga indikationer på områden med stor betydelse för strandskyddets syften. Länsstyrelsen anser att dessa områden har så höga värden för friluftslivet och växt- och djurlivet att ett utvidgat strandskydd krävs för att säkerställa syftena.

Enligt Länsstyrelsens mening är områden som har pekats ut som riksintressen för naturvård eller friluftsliv enligt 3 kap. eller omfattas av geografiska bestämmelser enligt 4 kap. miljöbalken på grund av höga natur- och rekreationsvärden värdefulla för strandskyddets syften.

I Länsstyrelsens underlagsmaterial för beslutet ingår också olika inventeringar och klassningar av värdefull natur. Inventeringarna omfattar områden med värdefulla lövskogar, värdefulla vattendrag och våtmarker, nyckelbiotoper, skyddsvärda träd, ängs- och betesmarker samt värdefulla odlingslandskap. Vad det gäller de sjöar som har strandområden som omfattas av ovanstående inventeringar har Länsstyrelsen gjort en bedömning från fall till fall av dessa naturvärdens omfattning och betydelse för strandskyddets syften.

Länsstyrelsen bedömer att områden med höga upplevelsevärden är viktiga att bevara för allmänheten eftersom det finns ett behov av tillgängliga strandnära sådana nu och i framtiden. Stockholms Regionplane- och trafikkontor har gjort flera utredningar om hur man kan mäta kvaliteter i frilufts- och rekreationsområden (bl.a. Regionplane- och trafikkontoret rapport "Nacka-Värmdökilen, Upplevelsevärden i Stockholmsregionens gröna kilar" 5:2004). Enligt dessa utredningar är det vanligaste önskemålet med att vistas i naturen att uppleva lugn och ro. Områdena ska gärna ha god tillgänglighet, vara stora, tysta och erbjuda variation och omväxling. För att uppleva värden som exempelvis orördhet och skogskänsla krävs att avståndet till störande exploateringar är mellan 200 och 300 meter. Länsstyrelsen anser därför att det är viktigt att större sammanhängande strandnära områden med höga upplevelsevärden, utan påverkan från närliggande bebyggelse, omfattas av utvidgat strandskydd, så att de inte exploateras på ett sätt som hotar det långsiktiga säkerställandet av strandskyddets syften i dessa områden.

I närheten av tätorter eller områden med sammanhållen bebyggelse är trycket att utnyttja kvarvarande obebyggda områden särskilt stort om de ligger strandnära. Här är också efterfrågan på tätortsnära rekreationsområden hög, eftersom det bor många människor på samma plats. Strandnära obebyggda områden i dessa lägen har därmed ett särskilt stort värde utifrån strandskyddets syften. Länsstyrelsen bedömer därför att det vid sjöar med dokumenterade värden är av särskild vikt att det finns utvidgade strandskyddsområden intill och mellan tätorter och sammanhållen bebyggelse. Särskilt viktigt är detta i anslutning till platser som utgör populära turistmål.

För såväl djurlivet som allmänhetens rekreationsupplevelser kan det även finnas stora värden i större områden med ett antal sjöar och/eller sjösystem som ligger tätt och där det finns möjlighet att röra sig fritt mellan sjöarna. Ett sådant område är Risveden. Risvedenområdet är, med sina 20 000 hektar, västra Sveriges största sammanhängande skogsområde. Området utgörs av barrskogslandskap med vildmarkskaraktär som har höga värden för såväl friluftslivet som för växt- och djurlivet. Området har bland annat stor betydelse för fågellivet, med arter som tjäder, fiskgjuse, pärluggla och nötkråka m.fl. Området är i sin helhet utpekats som riksintresse för både naturvärden och friluftslivet enligt 3 kap. 6 § miljöbalken. Flera mindre områden inom Risveden utgör också naturreservat och natura 2000-områden. Det är av stor vikt att områdets orördhet, upplevelsevärden och värden för det rörliga friluftslivet värnas.

Ett annat sjörikt område med höga värden för allmänhetens friluftsliv är Härskogen på gränsen mellan kommunerna Lerum, Härryda och Alingsås. Området har stort värde bland annat som närströvområde för Göteborgsregionen och är lättillgängligt från flera tätorter. Området hyser även höga värden för fågellivet. Området har i sin helhet pekats ut som riksintresse för friluftsliv, och vissa delar har även pekats ut som riksintresse för naturvård, båda enligt 3 kap. 6 § miljöbalken. Stora delar av området

omfattas av landskapsbildsskydd. Det är av stor vikt att områdets upplevelsevärden, fågelvärden och värden för det rörliga friluftslivet värnas.

Ytterligare ett sjörikt område är Rödeneplatån som är beläget norr om Alingsås tätort. Området karaktäriseras av de parallella sprickdalar som löper i s-formade bågar genom området. Området är rikt på sjöar och våtmarker, och har värden för fågellivet (med arter som bland annat orre och fiskgjuse). Delar av området hyser även botaniska värden. Området har också stor betydelse för det rörliga friluftslivet till följd av närheten till Alingsås tätort. Området används bland annat för att ströva i samt bär- och svamplockning och sjöarna används för fiske. Det är av stor vikt att områdets upplevelsevärden, fågelvärden och värden för det rörliga friluftslivet värnas.

Många av de värden som beskrivs ovan handlar om vikten av att bevara större sammanhängande områden tillgängliga för såväl allmänheten som växt- och djurlivet nu och i framtiden. Såväl upplevelsevärdena som värdena av oexploaterade områden för växt- och djurlivet skadas om områdena fragmenteras. Länsstyrelsen ser därför sammantaget starka skäl till att besluta om utvidgade strandskyddsområden som har en betydande storlek och inte delas upp i mindre områden eftersom de då tappar i värde.

Kring vissa sjöar är stränderna bitvis så flacka att marken där under delar av året ligger under vatten och tillgängligheten för allmänheten därför är tidvis begränsad. Exploatering utanför hundrameterzonen skulle här ytterligare begränsa allmänhetens tillgång till strandområdet. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd i dessa områden är nödvändigt för att säkerställa allmänhetens tillgång till strandområdena.

#### *Strandskyddets omfattning*

Strandskyddsområdet får utvidgas så mycket som är nödvändigt för att säkerställa syftena med strandskyddet, dock högst till 300 meter från strandlinjen. I de flesta särskilt värdefulla strandområden bedömer Länsstyrelsen att ett utvidgat skydd om 200 meter är tillräckligt för att säkerställa skyddets syften. Utvidgat strandskydd om 300 meter bör dock kunna gälla vid stora sjöar, sjöar nära tätorter samt sjöar med andra synnerligen höga värden för växt- och djurliv och/eller friluftsliv.

I vattenområdet är de biologiska värdena generellt som högst i områden som ligger grundare än 6 meters djup. Vad gäller exploateringstryck så har Länsstyrelsen de senaste åren sett ett ökande intresse för olika typer av exploateringar i/på vattnet, t.ex. fiskodlingar. Den typen av exploateringar hindrar allmänheten från att färdas fritt i/på vattnet. De påverkar även strandområdenas upplevelsevärden negativt. Länsstyrelsen anser därför att strandområden med höga värden för strandskyddets syften ska omfattas av utvidgat strandskydd även ut över vattenområdet.

Länsstyrelsen anser att det i vissa fall är motiverat att anpassa strandskyddsgränsen efter befintliga bebyggelsegrupper, större vägar och



järnvägar som är svåra att passera. Områden som omfattas av tät bebyggelse, samt områden som skärs av från strandområdet av stora och trafikerade vägar eller järnvägar har ofta ett begränsat värde för strandskyddets syften, och bör därför inte omfattas av utvidgat strandskydd. I områden med hög bebyggelsegrad och högt exploateringsstryck kan dock ett sådant område fungera som en grön kil för tillgänglighet och växt- och djurliv och därmed vara mycket värdefullt för strandskyddets syften. Därför måste en bedömning göras i varje enskilt fall.

#### *Strandlinjen*

Strandskydd räknas från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd. I kartorna som bifogas beslutet används en strandlinje från Lantmäteriets fastighetskartas marklinjeskikt från den 21 oktober 2010. Strandlinjen i det skiktet utgör Lantmäteriets tolkning av var strandlinjen går vid normalt medelvattenstånd. Denna tolkning av var strandlinjen går skiljer sig bitvis från den tolkning som gjordes i det gamla beslutet från 1975, det kan t.ex. bero på nya dämningsregimer, annan mänsklig påverkan eller av naturliga processer som förnaansamling d.v.s. att förmultnande växtdelar långsamt höjer botten i flacka vassbevuxna strandområden.

#### *Miljömål*

Sveriges riksdag har formulerat 16 miljö kvalitetsmål som ska leda vår strävan att nå en ekologiskt hållbar utveckling. Utvidgningen av strandskyddsområden enligt detta beslut berör miljö målen:

- ”Levande sjöar och vattendrag”, som bland annat innebär att sjöars, stränders och vattendrags stora värden för natur- och kulturupplevelser och friluftsliv ska värnas och utvecklas hänsynsfullt och långsiktigt,
- ”Ett rikt växt- och djurliv”, som bland annat innebär att arternas livsmiljöer och ekosystemen samt deras funktioner ska värnas.

För att uppnå dessa mål är det många gånger angeläget att begränsa exploatering i närheten av sjöar och vattendrag. Det kan även vara nödvändigt för att inte bryta mot en miljö kvalitetsnorm eller för att motverka att vattnet uppnår god ekologisk status.

#### **Berörda områdets värden**

#### **Sjöar inom området Risveden (bilaga 1.26, 1.27, 1.32-1.34, 1.38 och 1.40)**

##### *Värdebeskrivning*

Risvedenområdet utgörs av ett stort barrskogslandskap med vildmarkskaraktär, som berör kommunerna Ale, Lerum och Alingsås. Landskapet karaktäriseras av kuperade, sjörika bergsplatåer med branta sluttningar ner mot det kringliggande odlingslandskapet. Branterna genomskärs av dalgångar, med bitvis höga botaniska värden. Naturbetesmarker och naturliga slåttermarker med värdefull flora finns också inom området. Området är mycket rikt på sjöar och mossar, med bitvis höga botaniska värden. Omkring 90 fågelarter häckar i området, och förekomsten av tjäder, fiskgjuse, pärluggla och nötkråka är god.

Området är också ett populärt utflyktsmål, och används bland annat för vandringar, bad, fiske, skidturer samt bär- och svamplockning. Genom området går flera vandringsleder, bland annat Risvedenspåret och Reservatsspåret.

Området är till stor del utpekade som riksintresse för både naturvården och friluftslivet enligt 3 kap. 6 § miljöbalken. Flera mindre områden inom Risveden utgör också naturreservat och natura 2000-områden.

#### *Sjöar inom området*

I den del av området som är beläget i Alingsås kommun ligger sjöarna Hundsjön, Gransjön, Hälsingen, Lilla Hälsingen, Ögat, Öjesjön, Jutasjön, Stora och Lilla Lersjön, Stora och Lilla Fålsjön, Jättesjön, Grönvatten, Stora och Lilla Klevsjön, Vålakärr, Långevatten, Grytesjön, Stora Blackesjön, Valsjön, Strättsjön och Lillasjön. Åsjön är belägen i Lerums kommun, men dess strandskyddsområde sträcker sig in i Alingsås kommun.

#### *Länsstyrelsens bedömning*

Hela området, med sjöar och strandområden, har mycket höga värden för såväl allmänhetens friluftsliv som för växt- och djurlivet och bör skyddas mot olika former av exploatering och ingrepp som kan påverka miljön och upplevelsevärdena. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd till 200 meter kring ovanstående sjöar är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i området.

#### **Anten, Kvarnsjön och Åsjön (bilaga 1.34, 1.35, 1.38, 1.39 och 1.41-1.46)**

##### *Värdebeskrivning*

Anten är en stor klarvattensjö belägen i utkanten av Risvedenområdet i norra delen av kommunen. Sjöarna Kvarnsjön och Åsjön är belägna söder om Anten, i en genombrottsdal för vattnets passage från Anten till Mjörn.

Sjöarna med strandområden har höga upplevelsevärden och höga värden för friluftslivet. Genombrottsdalen vid Brobacka utgörs av en smalt bergspass med tydliga lämningar efter inlandsisens avsmältning. Här finns bland annat en mängd jättegrytor, flera väldigt stora, och området utgör ett populärt utflyktsmål. Museijärnvägen vid Gräfsnäs, längs sjöns västra strand, är ett annat populärt utflyktsmål i området. Sjöarna används populärt för båtliv, och stora områden med fritidshusbebyggelse finns längs stränderna. I några områden har strandskyddet upphävts till följd av exploatering.

Sjöarna med strandområden hyser också en rik flora och fauna, och har en hög biologisk funktion med förekomst av flera glacialmarina relikter. De fiskeribiologiska värdena är höga, med förekomst av bland annat öring och flodkräfta. Anten hyser även mycket höga värden för fågellivet, med häckande sjöfåglar som storlom, fiskgjuse, mindre strandpipare, småskrake och havstrut. Sjön utgör en viktig rastplats för fågelsträcket. Anten fungerar även som näringsområde för Mjörn, som även den har höga värden för fisk

och fågelliv. Utmed Antens nordöstra strand sträcker sig Långaredsdrumlinen, med rika ek- och hasselbestånd.

Sjöarna med strandområden har pekats ut som riksintresse för naturvård enligt 3 kap. 6 § miljöbalken. Anten och Åsjön har även pekats ut som nationellt särskilt värdefullt vatten för natur och alla tre har pekats ut som nationellt värdefullt vatten för fiske. Genombrottsdalen vid Brobacka utgör naturreservat. Loholmen i norr utgör naturminne, med hänsyn framförallt till fågelfaunan med häckande strandskata.

#### *Länsstyrelsens bedömning*

Sjöarna med strandområden hyser mycket höga värden för såväl friluftslivet som för växt- och djurlivet. Tillkommande bebyggelse, även utanför hundrameterzonen, skulle skada områdets upplevelsevärden, naturvärden och förutsättningar för friluftslivet. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd till 300 meter kring sjöarna är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa möjligheterna för friluftsliv samt bevara goda livsvillkor för växt- och djurlivet i området.

Det utvidgade strandskyddet kring Anten har i viss mån anpassats. Vid Äspenäs, mellan del av fastigheten Äspenäs 1:4 i norr t.o.m. fastigheterna Äspenäs 1:14 och 1:15 i söder, bedömer Länsstyrelsen att strandskyddsområdet inte behöver utvidgas över östra Antenvägen. Beslutsgränsen för det utvidgade strandskyddsområdet framgår i dessa delar av bilaga 1.39.

#### **Mjörn (bilaga 1.16-1.18, 1.20-1.23, 1.27-1.30, 1.33 och 1.34)**

##### *Värdebeskrivning*

Mjörn är en mesotrof sjö som är rik på öar och skär. Sjön är belägen på gränsen mellan kommunerna Lerum och Alingsås, med den västra halvan i Lerums kommun. Kring Mjörn ligger flera tätorter, varav den största är Alingsås vid sjöns östra vik. I flera områden i anslutning till tätorterna har strandskyddet delvis upphävts. Det tätortsnära läget innebär att Mjörn med strandområden har värde som tätortsnära rekreationsområde.

Mjörn har stor betydelse för friluftslivet även i övrigt. Sjön används populärt för bad, fiske och båtsport. Kring sjön finns flera segel- och motorbåtsföreningar, och även en ångbåtsförening. Strandområdena kring sjön är natursköna med höga upplevelsevärden, och används för att ströva i, cykling m.m. Cykeltävlingen "Mjörn runt" arrangeras årligen. Vid norra Mjörn finns Skandinaviens största jättegrytfält, vilket är ett populärt utflyktsområde med leder och utsiktsplatser.

Sjön hyser en rik flora och fauna, och har en hög biologisk funktion med förekomst av flera glacialmarina relikter. De fiskeribiologiska värdena är höga, med förekomst av bland annat öring och flodkräfta. Sjön hyser även mycket höga värden för fågellivet, med häckande sjöfåglar som storlom, fiskgjuse, mindre strandpipare, småskrake och havstrut. Sjön utgör en viktig

rastplats för fågelsträcket. Längs sjöns västsida finns natursköna lövskogs- och hagmarksmiljöer med rik flora.

Sjön med strandområden har pekats ut som riksintresse för naturvård enligt 3 kap. 6 § miljöbalken. Även utloppet via Sävån utgör riksintresse för naturvård enligt samma paragraf. I sjön finns flera naturreservat och natura 2000-områden, vid Nohagaviken, Östad och Risön. Sjön har även pekats ut som nationellt särskilt värdefullt vatten för natur, samt nationellt värdefullt vatten för fiske. Längs sjöns östra strand finns flera skogliga biotopskyddsområden, och vid Stora och Lilla Halön finns ett fågelskyddsområde. Områdena Skallsjö-Näs i söder samt Hjällsnäs har pekats ut som riksintresse för kulturmiljövården enligt 3 kap. 6 § miljöbalken.

#### *Exploateringstryck och Länsstyrelsens bedömning*

Mjörn hotas till följd av sitt tätortsnära läge av exploatering. I anslutning till tätorterna är strandområdena exploaterade och strandskyddet är delvis upphävt. I områden med högt bebyggelsestryck finns det risk för att mycket bebyggelse utanför hundrameterzonen försämrar tillgängligheten till strandområdena. De oexploaterade områden som finns kvar kring sjön idag kommer sannolikt på längre sikt att öka i värde som tätortsnära rekreativområden. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd till 300 meter är nödvändigt för att säkerställa möjligheterna för tätortsnära friluftsliv kring sjön samt bevara goda livsvillkor för växt- och djurlivet på längre sikt.

Det utvidgade strandskyddet kring Mjörn har i viss mån anpassats. I Alingsås tätorts södra delar, mellan Alfhem och Strandgården, bedömer Länsstyrelsen att strandskyddsområdet inte behöver utvidgas över Lövekullsvägen och en bit längs Badplatsvägen. Även strax väster om Alingsås tätort, vid Ryttarebo och Saxebäcken, har anpassning gjorts för redan ianspråktaga fastigheter som ligger i anslutning till men inte ligger inom befintlig detaljplan. Beslutsgränsen för det utvidgade strandskyddsområdet framgår i dessa delar av bilaga 1.22 och 1.29.

#### **Kvarnsjön (bilaga 1.30)**

##### *Värdebeskrivning*

Kvarnsjön är belägen strax norr om, och i direkt anslutning till, Alingsås tätort. Sjön med strandområden har höga värden för växt- och djurlivet samt för allmänhetens friluftsliv. Området har pekats ut som kommunalt naturreservat, med syfte att bevara de höga naturvärdena och förutsättningarna för friluftsliv.

Till följd av det tätortsnära läget har sjön med strandområden stort värde som tätortsnära rekreativområde. Kring sjön finns en anlagd stig för motion och strövning. Området används även populärt för bär- och svamplockning.

Kring sjön finns ett område med gammal skog som hyser höga naturvärden. Här finns 150-åriga tallar och förekomst av rödlistade arter. Området har även höga värden för fågellivet, bland annat till följd av förekomst av död ved.

#### *Exploateringstryck och Länsstyrelsens bedömning*

Sjön med strandområden hyser höga värden för såväl växt- och djurlivet som för friluftslivet. Till följd av sitt tätortsnära läge hotas området av exploatering. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd till 200 meter kring sjön är nödvändigt för att säkerställa möjligheterna för friluftslivet samt bevara goda livsvillkor för växt- och djurlivet på längre sikt.

### **Sjöar på Rödeneplatån (bilaga 1.28-1.30 och 1.34-1.37)**

#### *Värdebeskrivning*

Rödeneplatån karaktäriseras av parallella sprickdalar som löper i s-formade bågar. Området är rikt på sjöar och våtmarker, och har värden för fågellivet (med arter som bland annat orre och fiskgjuse). Delar av området hyser även botaniska värden. Området har också stor betydelse för det rörliga friluftslivet till följd av närheten till Alingsås tätort. Området används bland annat för strövning och bär- och svampplockning, och sjöarna används för fiske.

Riksintresseområdet för naturvård och friluftsliv (enligt 3 kap. 6 § miljöbalken) kring Risvedenområdet sträcker sig in i västra delen av området.

#### *Sjöar inom området*

Dammsjön, Mårsjön, Stora och Lilla Mörken, Valsjön, Stora och Lilla Fäbodssjön, Stora och Lilla Bodasjön, Stora Grundsjön, Öjasjön, Timmersjön (östra), Gärsjön, Namnsjön, Stora och Lilla Hyggesjön, Fjällsjön, Stora och Lilla Rågsjön, Timmersjön (västra), Ipletjärn, Lersjön, Kråkevattnet, Stora och Lilla Krökingen, Varsjön, Store-Trän och Lille-Trän.

#### *Länsstyrelsens bedömning*

Området, med sjöar och strandområden, har mycket höga värden för såväl allmänhetens friluftsliv som för växt- och djurlivet och bör skyddas mot olika former av exploatering och ingrepp som kan påverka miljön och upplevelsevärdena. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd till 200 meter kring ovanstående sjöar är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i området.

### **Grässjön (1.29)**

#### *Värdebeskrivning*

Grässjön är belägen norr om Mjörn, i anslutning till området Saxebäcken strax väster om Alingsås tätort.

Det tätortsnära läget innebär att sjön med strandområden har värde som tätortsnära rekreationsområde. Kring sjön finns en anlagd vandringsled för motion och strövning. Sjön används populärt för bad och fiske.

*Exploateringstryck och Länsstyrelsens bedömning*

Sjön med strandområden hyser höga värden för friluftslivet. Till följd av sitt tätortsnära läge hotas området av exploatering. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd till 200 meter kring sjön är nödvändigt för att säkerställa möjligheterna för friluftslivet samt bevara goda livsvillkor för växt- och djurlivet på längre sikt.

Det utvidgade strandskyddet kring Grässjön har i viss mån anpassats. Strax väster om Alingsås tätort, vid Ryttarebo och Saxebäcken, har anpassning gjorts för redan ianspråktaga fastigheter som ligger i anslutning till men inte ligger inom befintlig detaljplan. Beslutsgränsen för det utvidgade strandskyddsområdet framgår i dessa delar av bilaga 1.29.

**Gärdsken (bilaga 1.23)**

*Värdebeskrivning*

Sjön Gärdsken är belägen i södra delen av tätorten Alingsås. Strandområden är i hög utsträckning exploaterade idag, och strandskyddet till stor del upphävt.

Till följd av sitt tätortsnära läge har Gärdsken med strandområden värde som tätortsnära rekreationsområde. Sjön används bland annat för kanotning och skridskoåkning, och kring sjöns stränder finns stigar.

*Exploateringstryck och Länsstyrelsens bedömning*

Gärdsken med strandområden utgör ett viktigt tätortsnära rekreationsområde. Sjön hotas till följd av det tätortsnära läget av exploatering. Strandområdena är i hög grad exploaterade och strandskyddet är delvis upphävt idag. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd till 200 meter är nödvändigt för att säkerställa möjligheterna för tätortsnära friluftsliv kring sjön samt bevara goda livsvillkor för växt- och djurlivet på längre sikt.

**Stora Munnsjön, Lilla Munnsjön och Stora Kroksjön (bilaga 1.24, 1.25 och 1.31)**

*Värdebeskrivning*

Sjöarna Stora Kroksjön, Stora Munnsjön och Lilla Munnsjön är belägna en bit öster om Alingsås tätort. Sjöarna med strandområden hyser höga värden för friluftslivet. Det tätortsnära läget innebär att området har värde som tätortsnära rekreationsområde.

Stora Kroksjön är belägen inom naturreservatet Hjortmarka, som är ett lättillgängligt rekreationsområde med anlagda motionsspår, vandringsleder, vindskydd mm. I området finns även en friluftsgård. Stigar leder vidare från Stora Kroksjön till Stora och Lilla Munnsjön.

*Exploateringstryck och Länsstyrelsens bedömning*

Sjöarna med strandområden hyser höga värden för det rörliga friluftslivet. Närheten till Alingsås tätort medför en risk för ett ökat exploateringstryck på sikt då tätorten växer. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd till 200 meter är nödvändigt för att säkerställa möjligheterna för tätortsnära friluftsliv kring sjöarna samt bevara goda livsvillkor för växt- och djurlivet på längre sikt.

**Sävelången och Lille-Lången (bilaga 1.6, 1.11 och 1.17)**

*Värdebeskrivning*

Sjöarna Lille-Lången och Sävelången är belägna söder om Mjörn, på gränsen mot Lerums kommun. Sjöarna med strandområden hyser höga upplevelsevärden och friluftsvärden, samt höga värden för växt- och djurlivet. Kring sjöarna ligger flera mindre tätorter. I flera områden i anslutning till tätorterna har strandskyddet delvis upphävts. Det tätortsnära läget innebär att sjöarna med strandområden har värde som tätortsnära rekreatiomsområde. Längs Sävelångens sydöstra strand passerar även E20.

Kulturlandskapet runt Nääs och Öjared (i Lerums kommun), på halvön mellan Mjörn och Sävelången, utgör ett naturskönt landskap med ålderdomlig jordbruksbebyggelse samt herrgårds- och säteribebyggelse. Området har pekats ut som riksintresse för naturvård och kulturmiljövård enligt 3 kap. 6 § miljöbalken, samt kommunalt bevarandeområde. Här finns skogsområden med höga naturvärden, flera områden utgör naturvårdsavtal, nyckelbiotoper och skogliga biotopskyddsområden, och området hyser även en värdefull flora samt arter som hasselnok, hasselmus, stenknäck och mindre hackspett. I söder ligger naturreservatet Nääs ekhagar, som även har pekats ut som natura 2000-område enligt art- och habitatdirektivet.

Sjöarna med strandområden hyser ett rikt fågelliv. Här häckar bland annat gräsand, knipa, rörhöna och knölsvan. Området är även en viktig övervintringsplats för olika sjöfågelarter.

Genom sjöarna flyter Sävån, som rinner från sjön Säven till Mjörn. Från Mjörn rinner ån sedan genom Lille-Lången och Sävelången, ner till sjön Aspen vid Lerums tätort. Sävån nedströms sjöarna utgör naturreservat, natura 2000-område enligt art- och habitatdirektivet samt fågelskyddsområde. Ån har även, tillsammans med stora delar av Sävången, pekats ut som riksintresse för naturvård och kulturmiljövård enligt 3 kap. 6 § miljöbalken, samt nationellt värdefullt vatten för natur.

*Exploateringstryck och Länsstyrelsens bedömning*

Sjöarna med strandområden hotas till följd av sitt tätortsnära läge av exploatering. I anslutning till tätorterna är strandområdena exploaterade och strandskyddet är delvis upphävt. I områden med högt bebyggelsestryck finns det risk för att mycket bebyggelse utanför hundrameterzonen försämrar tillgängligheten till strandområdena. De oexploaterade områden som finns kvar kring sjöarna idag kommer sannolikt på längre sikt att öka i värde som tätortsnära rekreatiomsområden. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat

strandskydd till 200 meter kring sjöarna är nödvändigt för att säkerställa upplevelsevärdena och möjligheterna för tätortsnära friluftsliv kring sjöarna, samt bevara goda livsvillkor för växt- och djurlivet i området på längre sikt.

Det utvidgade strandskyddet kring Sävelången har i viss mån anpassats efter större, avskiljande väg. I området söder om Ingared, där E20 går inom strandskyddsområdet för Sävelången, bedömer Länsstyrelsen att strandskyddsområdet inte behöver utvidgas över europavägen.

Länsstyrelsen anser däremot inte att det finns skäl för att upphäva de delar av det generella strandskyddet om 100 meter som passerar över vägen. Beslutsgränsen för det utvidgade strandskyddsområdet utgörs av E20 i de delar då vägen ligger mellan 100 och 200 meter från stranden, se bilaga 1.6 och 1.11.

### **Sjöar inom området Härskogen (bilaga 1.1-1.10, 1.12-1.15, 1.18 och 1.19)**

#### *Värdebeskrivning*

Härskogen är ett stort och sjörikt friluftsområde på gränsen mellan kommunerna Lerum, Härryda och Alingsås. Området har stort värde som närströvsområde för Göteborgsregionen och är lättillgängligt från tätorterna Lerum, Stenkullen, Floda och Tollered. I området finns bland annat en friluftsgård, strövstigar, motionsspår, skidspår, teknikbackar, fiskesjöar, badplatser och vattendrag för kanotsport. Flera av sjöarna används för långfärdsskridskoåkning.

Området hyser även höga värden för fågellivet. I området förekommer bland annat tjäder, orre, ormvråk, sparvhök, duvhök och flera olika hackspettarter.

Området som helhet har pekats ut som riksintresse för friluftsliv, och vissa delar har även pekats ut som riksintresse för naturvård, enligt 3 kap. 6 § miljöbalken. Stora delar av området omfattas även av landskapsbildsskydd. Tidigare har det funnits planer på att göra stora delar av området till naturreservat.

#### *Sjöar inom området*

I den del av området som ligger i Alingsås kommun ligger sjöarna Stora och Lilla Färgen, Store-Nären, Lille-Nären, Kleviken, Ömmern, Höljen, Lill-Bottnasjön, Torskabotten och Ören.

#### *Länsstyrelsens bedömning och strandskyddets omfattning*

Hela området, med sjöar och strandområden, har mycket höga värden för såväl allmänhetens friluftsliv som för växt- och djurlivet och bör skyddas mot olika former av exploatering och ingrepp som kan påverka miljön och upplevelsevärdena. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd kring ovanstående sjöar är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i området.

Länsstyrelsen bedömer att sjöarna Stora och Lilla Färgen, Store-Nären, Lille-Nären, Kleviken, Ömmern och Ören med strandområden, till följd av



deras storlek, naturvärden och stora betydelse för närrekreation och annat rörligt friluftsliv, behöver ha ett utvidgat strandskydd till 300 meter för att strandskyddets syften ska säkerställas. Kring övriga nämnda sjöar i området, Höljen, Lill-Bottnasjön och Torskabotten, behövs enligt Länsstyrelsen ett utvidgat strandskydd till 200 meter.

Det utvidgade strandskyddet kring Lilla Färgen har i viss mån anpassats efter större, avskiljande väg och bebyggelse. Vid Hjälmed i sjöns östra del bedömer Länsstyrelsen att strandskyddsområdet inte behöver utvidgas över väg 180. I vissa delar avskiljer bebyggelsen så mycket att Länsstyrelsen inte anser att det behövs utvidgat strandskydd bakom de nu detaljplanlagda områdena. Beslutsgränsen för det utvidgade strandskyddsområdet framgår i dessa delar av bilaga 1.19.

### **Bysjön och Rydbosjön (bilaga 1.11 och 1.12)**

#### *Värdebeskrivning*

Sjöarna Bysjön och Rydbosjön ligger i utkanten av Härskogenområdet i anslutning till det nybildade naturreservatet kring Färgensjöarna. Sjöarna ligger också nära tätorterna Hemsjö och Ingared.

Strandområdena kring sjöarna är i viss mån bebyggda idag. Det tätortsnära läget innebär att sjöarna med strandområden har värde som tätortsnära rekreativområde. Sjöarna används bland annat för bad och fiske.

Området kring sjöarna utgörs av ett öppet kulturlandskap med ett rikt fornlämningsbestånd. Kring sjöarna finns även områden med värdefull lövskog. Markerna kring Hemsjö har pekats ut som regionalt värdefullt odlingslandskap. Delar av området har även pekats ut som riksintresse för kulturmiljövård enligt 3 kap. 6 § miljöbalken.

#### *Exploateringstryck och Länsstyrelsens bedömning*

Sjöarna med strandområden hotas till följd av sitt tätortsnära läge av exploatering. Strandområdena är i viss mån exploaterade idag. I områden med högt bebyggelsetryck finns det risk för att mycket bebyggelse utanför hundrameterzonen försämrar tillgängligheten till strandområdena. De oexploaterade områden som finns kvar kring sjöarna idag kommer sannolikt på längre sikt att öka i värde som tätortsnära rekreativområden. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd till 200 meter kring sjöarna är nödvändigt för att säkerställa möjligheterna för friluftsliv kring sjöarna samt bevara goda livsvillkor för växt- och djurlivet på längre sikt.

### **Bemötande av inkomna yttranden**

Kommunen har föreslagit att det utvidgade strandskyddet ska behållas kring ett flertal sjöar. Länsstyrelsen bedömer dock att det generella strandskyddet på 100 meter i nuläget är tillräckligt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften vid de aktuella sjöarna.

Vad gäller sjöarna på Rödeneplatån anser dock Länsstyrelsen att värdena för strandskyddets syften i området är höga och att ett utvidgat strandskydd behövs för att långsiktigt värna dessa. Länsstyrelsen har korrigerat beskrivningen av området vad gäller Lärkeskogsleden.

Samtliga markägare och andra rättighetshavare har förelagts att yttra sig genom kungörelsedelgivning. Enligt 49 § delgivningslagen (2010:1932) får delgivning genom kungörelse användas om en obestämd krets av sakägare ska delges, vilket är fallet här. Eftersom antalet sakägare är mycket stort har det tyvärr inte varit praktiskt möjligt att delge alla personligen.

I Sverige har vi en lång tradition av tillgänglig natur, alla får lov att vistas på allas mark (med undantag för den privata hemfridszonen). För att vi ska ha den möjligheten måste det enskilda intresset av att bebygga mark i vissa fall stå tillbaka för det allmänna intresset av långsiktigt tillgängliga strandområden för allmänhet och för växt- och djurliv. En vägning enligt proportionalitetsprincipen har gjorts av Länsstyrelsen för respektive område, och där värdena för strandskyddet är mycket höga har det allmänna intresset bedömts väga tyngre än det enskilda. En nekad strandskyddsdispens ger ingen rätt till ersättning för markägaren. När det gäller uppförande av ny bebyggelse krävs enligt huvudregeln ändå bygglov, oavsett om strandskydd råder eller inte. Ett nekat bygglov medför inte heller någon rätt till ersättning. Om pågående markanvändning avsevärt försvåras ska markägaren, enligt bestämmelserna om egendomsskydd i 2 kap. 15 § regeringsformen, tillförsäkras ersättning. Byggnader, anläggningar, anordningar och åtgärder som behövs för de areella näringarna är undantagna från förbuden i strandskyddet. Avsikten med det undantaget är att strandskyddet inte ska inkräkta på egendomsskyddet genom att förhindra pågående markanvändning. I Alingsås kommun innebär förslaget inte att någon ny sjö får ett utökat strandskydd eller att strandskyddet utvidgas till ett större antal meter från strandlinjen än tidigare. Däremot minskas strandskyddet till 100 meter vid ett antal sjöar.

De allra flesta sjöar som omfattas av strandskydd i länet har generellt strandskydd om 100 meter. Utvidgat strandskydd gäller bara i områden som är extra skyddsvärda med hänsyn till strandskyddets syften. Att minska strandskyddet till 100 meter vid samtliga sjöar i kommunen skulle riskera att leda till fragmentering av strandområdena, med följderna att allmänhetens tillgång till strandområdena generellt skulle minska samt att förhållandena för växt- och djurliv skulle försämrats. Länsstyrelsen anser att ett utvidgat strandskydd vid uppräknade sjöar, med de motiveringar som angivits i beslutet, är nödvändiga för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften. Strandskyddslagens inriktning om anpassning efter lokala förhållanden vad gäller bl.a. exploateringstryck gäller framförallt kommunernas möjlighet att peka ut s.k. LIS-områden, där lättnader i strandskyddet ska gälla till förmån för landsbygdsutveckling. Länsstyrelsen väger in frågor som framtida exploateringstryck i bedömningen av om utökat strandskydd behövs i ett område. Även i kommuner som i stort har ett lågt exploateringstryck kan det dock finnas intresse av att bygga strandnära fritidshus mm i specifika

områden. Länsstyrelsen anser generellt att de möjligheter som de i lagen inskrivna verktygen för landsbygdsutveckling medför är tillräckliga och att det inte är lagstiftarens intention att strandskyddet ska minskas i samband med denna översyn enbart i syfte att stimulera landsbygdsutvecklingen.

Strandskydd är ett övergripande skydd som måste ses i ett större geografiskt perspektiv samt i ett längre tidsperspektiv. Många av värdena som finns vid sjöar och vattendrag är beroende av att området som helhet bevaras. Exploatering av mindre markområden som synes vara mindre värdefulla i dagsläget leder på sikt till en betydande fragmentering av strandområdet som påverkar både allemansrättslig tillgång och växt- och djurlivet i strandområdet. Länsstyrelsen anser med hänsyn till detta att detaljerade beskrivningar av varje fastighet för sig inte är relevant för bedömningen.

Länsstyrelsens bedömningar av dispensansökningar och undantag för areella näringar måste följa den praxis som utvecklats kring lagstiftningen. Vare sig lagstiftning eller praxis kan påverkas i samband med detta beslut.

### **Intresseprövning**

De utvidgningar av strandskyddsområden som detta beslut avser, omfattar sådana områden som idag har, eller inom överskådlig framtid kan väntas få, mycket höga värden för allmänhetens friluftsliv och/eller för växt- och djurlivet. Ett utvidgat strandskydd är enligt Länsstyrelsens bedömning nödvändigt för att långsiktigt säkerställa syftena med strandskyddet i dessa områden. Detta medför vissa inskränkningar i användningen av mark- och vatten. Beslutet innebär totalt sett en minskning av antalet sjöar och vattendrag som har utvidgat strandskyddet i Alingsås kommun jämfört med hur det var innan år 2015. Vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken finner Länsstyrelsen att förordnandet inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

### **Kungörelse**

Beslutet ska, tillsammans med ett antal andra kommunvisa beslut, kungöras i Post- och inrikes tidningar, länets författningssamling samt i Göteborgs Posten och Alingsås Tidning.

Sakägare ska anses ha fått del av beslutet den dag kungörelsen var införd i ortstidning enligt 27 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

### **Hur man överklagar**

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bifogat formulär O4.

I detta ärende har länsöverdirektör Lisbeth Schultze beslutat och landskapsarkitekt John Dagobert har varit föredragande. I ärendets handläggning har även naturvårdsdirektör Sven Swedberg och länsjurist Anna Roslund, rättsenheten, deltagit.

Lisbeth Schultze

John Dagober

## Upplysningar

Detta beslut påverkar inte tidigare beslut om upphävande av strandskydd som fattats i samband med fastställelse eller antagande av detaljplaner eller områdesbestämmelser. Det påverkar inte heller de områden som var planlagda då strandskydd infördes den 1 juli 1975, som enligt 10 § lagen (1998:811) om införande av miljöbalken ska vara undantagna från strandskydd så länge inte annat bestäms.

I de planområden där det tidigare har bestämts att utvidgat strandskydd ska råda intill en viss gräns gäller utvidgning av strandskydd enligt kartor till detta beslut. Däremot medför detta beslut inte att strandskydd läggs på inom planer från före 1 juli 1975 som hittills inte berörts av strandskydd.

Strandskydd inträder enligt 10 a § lagen om införande av miljöbalken, då en generalplan, stadsplan eller byggnadsplan upphävs eller ersätts med en ny detaljplan. Detta gäller även när en detaljplan för ett område som tidigare har omfattats av en fastställd generalplan, stadsplan eller byggnadsplan upphävs eller ersätts av en ny detaljplan.

För områden där strandskyddet upphävts vid planläggning anges det i 7 kap. 18 g § miljöbalken att strandskydd återinträder om en detaljplan eller områdesbestämmelser upphävs eller ersätts med en ny detaljplan.

I de fall anpassningar av strandskyddsgränsen har gjorts med hänsyn till befintliga bostadstomter är den nya gränsen i de flesta fall avsedd att följa fastighetsgränserna. I de fall fastighetsgränsen är felaktigt inlagd i kartan är det den faktiska fastighetsgränsen som ska vara vägledande för tolkningen av var strandskyddsgränsen går.

Strandskyddet innebär bland annat förbud mot nybyggnation och gäller vid sidan av plan- och bygglagen. Beslutet innebär i vissa områden att strandskydd införs där strandskydd tidigare inte gällt. För att utnyttja ett gällande bygglov behövs då även dispens från strandskyddet.

Vid sidan av strandskyddsbestämmelserna gäller annan lagstiftning som vanligt. Den som har för avsikt att vidta åtgärder inom strandskyddat område och därför planerar att söka dispens för det, kan även behöva tillstånd enligt andra bestämmelser.

**Sändlista**

Lantmäterimyndigheten	lm-vastra-gotaland@lm.se;
Naturvårdsverket	registrator@naturvardsverket.se;
Boverket	registraturen@boverket.se;
Havs- och vattenmyndigheten	havochvatten@havochvatten.se;
Västergötlands museum	info@vgmuseum.se;
Naturskyddsföreningen	kansliet.vastragotaland@naturskyddsforeningen.se;
Naturskyddsföreningen Alingsås	annabohus@yahoo.com;
Friluftsförbundet region väst	regionvast@friluftsfremjandet.se;
Friluftsförbundet Alingsås	sigge@regale.se;
Strandskyddarna	johan.tisell@telia.com;
Turistbyrån	turistbyran@alingsas.se;
Lantbrukarnas riksförbund (LRF)	registrator@lrf.se;
LRF Västra Götaland	lrf.vastragotaland@lrf.se;
Scoutförbundet	info@scouterna.se;
Västergötlands ornitologiska förening	goran.mellbring@telia.com;
Sportfiskarna	goteborg@sportfiskarna.se;
Mellersta Götalands jordägarförening	mgj@jordagarna.se;
Alingsås kommun	kommunstyrelsen@alingsas.se;
	sture.alexandersson@alingsas.se;
Ale kommun	kommun@ale.se;
Essunga kommun	kommun@essunga.se;
Bollebygd kommun	kommunen@bollebygd.se;
Trollhättan kommun	trollhattans.stad@trollhattan.se;
Lerum kommun	lerums.kommun@lerum.se;
Vårgårda kommun	kommunen@vargarda.se;

**Postadresser**

Alingsås kommun  
44181 Alingsås

Alingsås kommun (ex. för allmänheten)

Från	Synpunkter	Länsstyrelsens kommentar och/eller åtgärd med anledning av synpunkterna
Havs- och vattenmyndigheten	Avstår från att yttra sig	Noteras
Alingsås kommun	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Utvidgat strandskydd till 200 m bör kvarstå för St Hundgäddesjön, Stensjön och St Kvarnsjön.</li> <li>2. Strandskyddet bör reduceras i de norra delarna av sjöarna på Rödeneplatån. Uppgiften om Lärkeskogsleden är inaktuell.</li> <li>3. Utvidgat strandskydd bör kvarstå vid Stora och Lilla Fjällsjön. Området har friluftskvaliteter, badplats och fiske, och den nya parkeringen är en lämplig startplats för vandringar på Rödeneplatån. Även Lilla Kroksjön och Gasslången bör behålla sitt utvidgade strandskydd, eftersom dessa sjöar är relativt lättillgängliga och populära för friluftslivet med stigar och rastplatser.</li> <li>4. Sjön Lången som nämns i förslaget är belägen i Vårgårda kommun.</li> <li>5. Kommunen har i övrigt inget att erinra mot Länsstyrelsens förslag.</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Länsstyrelsen bedömer att 100 m strandskydd i nuläget är tillräckligt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften kring sjöarna.</li> <li>2. Länsstyrelsen har korrigerat beskrivningen av området vad gäller Lärkeskogsleden. Länsstyrelsen anser trots detta att värdena för strandskyddets syften är höga i området, och att ett utvidgat strandskydd behövs för att långsiktigt värna dessa.</li> <li>3. Länsstyrelsen bedömer att 100 m strandskydd i nuläget är tillräckligt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften kring sjöarna.</li> <li>4. Länsstyrelsen har korrigerat beslutstexten.</li> <li>5. Noteras</li> </ol>
LRF Västra Götaland	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Den nya strandskyddslagen syftade till att stärka strandskyddet i områden med högt exploateringsstryck, och sänka skyddet i andra områden.</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. De nya besluten om utvidgat strandskydd medför generellt att strandskyddet längs den högexploaterade Bohuskusten utökas och strandskyddet i inlandet minskas. Länsstyrelsen anser dock inte att strandskyddet ska minskas vid <u>alla</u> insjöar. Även insjöar kan ha sådana värden för strandskyddets syften att ett utvidgat strandskydd är motiverat. Översynen av strandskyddet utgår ifrån de värden för strandskyddets syften som finns i de aktuella områdena idag, enligt de kriterier som anges i förarbetena till lagen. I helhetsbilden måste även vägas in att ett stort antal mindre sjöar</li> </ol>

	<p>2. Det generella skyddet på 100 m tillgodoser mycket väl de ändamål som strandskyddet är satt att bevaka. Endast i undantagsfall finns skäl till utökning.</p> <p>3. Besluten ska vara väl förankrade hos markägare och kommuner. Samtliga markägare bör informeras innan förslagen går ut på öppen remiss.</p> <p>4. Undantagen om jordbruksverksamhet måste säkras. De senaste åren har det blivit en hårdare tolkning av vad som krävs för att inte behöva söka strandskyddsdispens.</p> <p>5. Att områden dubbelskyddas</p>	<p>och vattendrag i länet sedan tidigare helt saknar strandskydd.</p> <p>2. De allra flesta sjöar som omfattas av strandskydd i länet har generellt strandskydd om 100 m. Utvidgat strandskydd gäller bara i områden som är extra skyddsvärda med hänsyn till strandskyddets syften. Att minska strandskyddet till 100 m vid samtliga sjöar i länet skulle innebära en kraftig nybyggnation i många områden, och en fragmentering av strandområdena, med följderna att allmänhetens tillgång till strandområdena generellt skulle minska samt att förhållandena för växt- och djurliv skulle försämrats. Länsstyrelsen anser att ett utvidgat strandskydd vid uppräknade sjöar, med de motiveringar som angivits i besluten är nödvändiga för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften.</p> <p>3. Förslagen har varit ute på remiss under tiden 2016-03-10 till 2016-04-29, då markägare och andra organisationer, myndigheter mfl fått tillfälle att yttra sig. När det är så många markägare, och andra rättighetshavare, som berörs använder Länsstyrelsen kungörelsedelgivning, dvs annonserar i tidningar om att ett nytt förslag finns och att allmänheten får yttra sig över detta. Länsstyrelsen har följt de bestämmelser i förordningen 1998:1252) om områdesskydd samt delgivningslagen som gäller för delgivning av den här typen av förslag till beslut. Att hitta och meddela alla sakägare personligen har tyvärr inte varit praktiskt möjligt i projektet.</p> <p>4. Länsstyrelsens bedömningar måste följa den praxis som utvecklas kring lagstiftningen. Vare sig lagstiftning eller praxis gällande undantagen från areella näringar kan påverkas i samband med detta beslut.</p> <p>5. I regeringens riktlinjer för</p>
--	--	--



	<p>medför ökad byråkrati och ibland blir det direkt motstridiga skydd.</p> <p>6. Utökat strandskydd ska inte omfatta områden där det redan finns samlad bebyggelse.</p> <p>7. Utökningarna saknar det underlag som krävs. Det saknas utvärderingar av det nuvarande skyddet och det motiveras inte på vilket sätt värdena stärks i de områden som får utökat skydd.</p> <p>8. Utökningen ska utgöra välgrundade ”enskilda fall” – inte som generella föreskrifter.</p>	<p>översynen står att områden som omfattas av andra skyddsformer kan vara aktuella för utökat strandskydd, om de inte innebär samma skydd för strandområden som bestämmelserna om strandskydd.</p> <p>6. Länsstyrelsen har i viss mån gjort anpassningar efter befintliga bebyggelseområden, verksamhetsområden, vägar mm. Bedömning har gjorts i varje enskilt fall. Vissa områden med bebyggelse eller etablerad näringsverksamhet är mycket betydelsefulla för strandskyddet. Om sådana områden undantas finns risken att de exploateras på ett sätt som påtagligt försämrar dessa värden.</p> <p>7. Länsstyrelsen anser att det underlag som har presenterats är tillräckligt för att visa att de föreslagna utvidgningarna behövs för att säkerställa strandskyddets syften vid de aktuella vattendragen. Strandskyddet syftar till att bevara de värden som finns idag, inte stärka värdena. Vad gäller utvärderingen av det nuvarande strandskyddet så är det inte Länsstyrelsen uppgift att göra denna. Det är Naturvårdsverket som har fått den uppgiften.</p> <p>8. Strandskydd är ett övergripande skydd som måste ses i ett större geografiskt perspektiv samt i ett längre tidsperspektiv. Många av värdena som finns längs sjöar och vattendrag är beroende av att området som helhet bevaras. Exploatering av mindre markområden som synes vara mindre värdefulla i dagsläget leder på sikt till en betydande fragmentering av strandområdet som påverkar både allemansrättslig tillgång och växt- och djurlivet i strandområdet. I Naturvårdsverkets riktlinjer om utvidgat strandskydd (Handbok 2010:4) anges, angående frågan om storleken på områden med utvidgat skydd, att det är</p>
--	--	--

	<p>9. Utökningarna saknar helt landsbygdsperspektiv. I flera kommuner läggs en våt filt över de områden som är de enda realistiska för utveckling av boenden.</p>	<p>områdets värden och motiv som avgör dess storlek. Det är möjligt att ta ett beslut om utvidgning av strandskyddet i en hel kommun förutsatt att de olika områdena är beskrivna och motiverade. Det finns inget i lagstiftningen som säger att hela sjöar/vattendrag inte kan omfattas av utökat strandskydd upp till ett visst avstånd från strandlinjen. Strandskyddsgränsen måste inte vara differentierad med gränser som utgörs av olika typer av exploateringar. Det faktum att strandskyddsgränsen fått samma sträckning som tidigare betyder inte att den utgör en generell förskrift. Länsstyrelsen har i dessa områden gjort bedömningen, med hänsyn till angivna värden, att ett utvidgat strandskydd i samma utsträckning som tidigare är nödvändigt även i fortsättningen.</p> <p>9. De nya besluten innebär att utvidgat strandskydd tas bort i vissa landsbygdsområden med lågt bebyggelsetryck och generellt lägre värden för strandskyddets syften. I den nuvarande strandskyddslagstiftningen finns också möjligheten att peka ut så kallade LIS-områden och på så vis stimulera landsbygdsutvecklingen där så är lämpligt (7 kap 18 d-e miljöbalken). Länsstyrelsen anser dock att ett borttagande av utvidgat strandskydd i samtliga landsbygdsområden i syfte att stimulera bebyggelseutvecklingen med tiden riskerar att leda till en fragmentering av strandområdena som påtagligt påverkar både allemansrättslig tillgång och växt- och djurlivet i strandområdet. Länsstyrelsen anser vidare inte att strandskydd är ett hinder för utvecklingen i en kommun, tvärtom är det en förutsättning för en utveckling som är långsiktigt hållbar. Värdena kring aktuella sjöar och vattendrag är mycket höga och det finns många motstående intressen. Därför</p>
--	---	--

	<p>10. Samrådet är bristfälligt. Kungörelse är otillräckligt. Inskränkningen i förfoganderätten är så omfattande att enskild underrättelse krävs.</p> <p>11. De tillfälliga beslut som fattats strider mot rättsordningen. Regelverket kring interimistiska beslut innehåller inte strandskydd.</p>	<p>tycker Länsstyrelsen att det är viktigt att man hushållar med resurserna och gör noggranna avvägningar mellan olika intressen innan man exploaterar. På så sätt kan ny exploatering komma till på de platser där de gör mest nytta och minst skada. Att mark- och vattenområden i så attraktiva lägen nära vattnet är oskyddade innebär en risk för att marken exploateras på ett sätt som på längre sikt förstör områdets värden för strandskyddet, vilket är negativt för kommunens utveckling.</p> <p>10. Enligt 49 § delgivningslagen (2010:1932) får delgivning genom kungörelse användas om en obestämd krets av sakägare ska delges, vilket är fallet här. Eftersom antalet sakägare är mycket stort har det tyvärr inte varit praktiskt möjligt att delge alla personligen.</p> <p>11. De tillfälliga besluten är inga interimistiska beslut. Det är tillfälliga beslut som fattats med stöd av 7 kap 14 § miljöbalken. Enligt 24 § 6 punkten förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. ska remiss av förslag till beslut om utvidgning av strandskyddsområdet enligt 7 kap. 14 § miljöbalken ske under förutsättning av att beslutet gäller för en längre period än sex månader.</p>
Mellersta Götalands Jordägareförening	1. Förslaget innebär kraftiga inskränkningar i äganderätten och strider mot proportionalitetsprincipen.	1. I Sverige har vi en lång tradition av tillgänglig natur, alla får lov att vistas på allas mark (med undantag för den privata hemfridszonen). För att vi ska ha den möjligheten måste det enskilda intresset av att bebygga mark i vissa fall stå tillbaka för det allmänna intresset av långsiktigt tillgängliga strandområden för allmänhet och för växt- och djurliv. En vägning enligt proportionalitetsprincipen har gjorts av Länsstyrelsen för respektive område, och där värdena för strandskyddet är

	<p>2. Förslagen är lagstridiga eftersom utvidgat strandskydd inte krävs för att säkerställa det allmänna intresset samt att ersättning inte utgår till markägare.</p> <p>3. Underlaget är bristfälligt. I förslagen saknas utvärderingar av det nuvarande skyddet samt motivering av på vilket sätt värdena stärks i de områden som får utvidgat skydd.</p>	<p>mycket höga har det allmänna intresset bedömts väga tyngre än det enskilda.</p> <p>2. Länsstyrelsen anser att ett utvidgat strandskydd är nödvändigt för att säkerställa de allmänna intressena vid de sjöar som angivits i respektive beslut och att förslagen därmed inte är lagstridiga. Värden och motiveringar för de olika sjöarna anges i respektive beslut. En nekad strandskyddsdispens ger ingen rätt till ersättning för markägaren. När det gäller uppförande av ny bebyggelse krävs enligt huvudregeln ändå bygglov, oavsett om strandskydd råder eller inte. Ett nekat bygglov medför inte heller någon rätt till ersättning. Om pågående markanvändning avsevärt försvåras ska markägaren, enligt bestämmelserna om egendomsskydd i 2 kap 15 § regeringsformen, tillförsäkras ersättning. Byggnader, anläggningar, anordningar och åtgärder som behövs för de areella näringarna är undantagna från förbuden i strandskyddet. Avsikten med det undantaget är att strandskyddet inte ska inkräkta på egendomsskyddet genom att förhindra pågående markanvändning. I Alingsås kommun innebär förslaget inga utökningar av strandskyddet jämfört med tidigare. Däremot minskas strandskyddet till 100 m vid ett antal sjöar.</p> <p>3. Länsstyrelsen anser att det underlag som har presenterats är tillräckligt för att visa att de föreslagna utvidgningarna behövs för att säkerställa strandskyddets syften vid de aktuella vattendragen. Strandskyddet syftar till att bevara de värden som finns idag, inte stärka värdena. Vad gäller utvärderingen av det nuvarande strandskyddet så är det inte Länsstyrelsen uppgift att göra denna. Det är Naturvårdsverket som har fått den</p>
--	---	--

	<p>4. Utvidgningen ska endast avse välgrundade enskilda fall, inte generella föreskrifter.</p> <p>5. Förslagen saknar landsbygdsperspektiv. I många kommuner hindras utvecklingen av områden som är lämpliga för boende och annan verksamhet.</p>	<p>uppgiften.</p> <p>4. Strandskydd är ett övergripande skydd som måste ses i ett större geografiskt perspektiv samt i ett längre tidsperspektiv. Många av värdena som finns längs sjöar och vattendrag är beroende av att området som helhet bevaras. Exploatering av mindre markområden som synes vara mindre värdefulla i dagsläget leder på sikt till en betydande fragmentering av strandområdet som påverkar både allemansrättslig tillgång och växt- och djurlivet i strandområdet. I Naturvårdsverkets riktlinjer om utvidgat strandskydd (Handbok 2010:4) anges att det är områdets värden och motiv som avgör dess storlek. Det är möjligt att ta ett beslut om utvidgning av strandskyddet i en hel kommun förutsatt att de olika områdena är beskrivna och motiverade. Det finns inget i lagstiftningen som säger att hela sjöar/vattendrag inte kan omfattas av utökad strandskydd upp till ett visst avstånd från strandlinjen.</p> <p>5. De nya besluten innebär att utvidgat strandskydd tas bort i vissa landsbygdsområden med lågt bebyggelsetryck och generell lägre värden för strandskyddets syften. I den nuvarande strandskyddslagstiftningen finns också möjligheten att peka ut så kallade LIS-områden och på så vis stimulera landsbygdsutvecklingen där så är lämpligt (7 kap 18 d-e miljöbalken). Länsstyrelsen anser dock att ett borttagande av utvidgat strandskydd i samtliga landsbygdsområden i syfte att stimulera bebyggelseutvecklingen med tiden riskerar att leda till en fragmentering av strandområdena som påtagligt påverkar både allemansrättslig tillgång och växt- och djurlivet i strandområdet. Länsstyrelsen anser vidare inte att strandskydd är ett hinder för utvecklingen i en kommun,</p>
--	---	---

	<p>6. Samråd med kommuner och markägare saknas. Förslagen saknar förankring. Kungörelsedelgivning är otillräckligt eftersom äganderätten inskränks.</p> <p>7. I de områden som föreslås omfattas av utvidgat strandskydd ingår industriområden, hamnområden, brukad mark, produktionsskog, vägar och järnvägar samt bostadsgrupper. Denna typ av mark är inte skyddsvärd i miljöbalkens mening.</p>	<p>tvärtom är det en förutsättning för en utveckling som är långsiktigt hållbar. Värdena kring aktuella sjöar och vattendrag är mycket höga och det finns många motstående intressen. Därför tycker Länsstyrelsen att det är viktigt att man hushållar med resurserna och gör noggranna avvägningar mellan olika intressen innan man exploaterar. På så sätt kan ny exploatering komma till på de platser där de gör mest nytta och minst skada. Att mark- och vattenområden i så attraktiva lägen nära vattnet är oskyddade innebär en risk för att marken exploateras på ett sätt som på längre sikt förstör områdets värden för strandskyddet, vilket är negativt för kommunens utveckling.</p> <p>6. Samråd med kommuner, andra myndigheter och intresseföreningar har skett i vanlig ordning. Markägare har förelagts att yttra sig genom kungörelsedelgivning. Enligt 49 § delgivningslagen (2010:1932) får delgivning genom kungörelse användas om en obestämd krets av sakägare ska delges, vilket är fallet här. Eftersom antalet sakägare är mycket stort har det tyvärr inte varit praktiskt möjligt att delge alla personligen.</p> <p>7. I vissa fall har Länsstyrelsen undantagit markområden som är så exploaterade att de förlorat i värde för strandskyddets syften från det utvidgade strandskyddet. En bedömning måste dock göras i varje enskilt fall. Även ett bebyggt område kan ha höga värden för strandskyddets syften. Hänsyn måste tas till passagemöjligheter till stranden, bebyggelsegrad, bebyggelsestryck samt områdets topografi. Länsstyrelsen måste också beakta att ny bebyggelse som placeras nära bebyggelsegränsen kan få väldigt stor privatiserande effekt på kringliggande markområden vilket leder till att områdena</p>
--	---	---

		<p>utökas. Detta är anledningen till att samtliga bostadstomter inte generellt undantas från strandskydd. Järnvägar och vägar utgör också i vissa fall lämpliga avgränsningar för strandskyddet, dock inte alltid. Hur nära vattnet vägen/järnvägen går samt områdets topografiska förhållanden har betydelse för om vägen är en lämplig avgränsning. Vad gäller mark som idag brukas eller används för produktionsskog måste Länsstyrelsen beakta att detta är en ögonblicksbild, då markanvändningen kan ändras över tid. Om marken bebyggs innebär det dock att den är förlorad för allmänheten under överskådlig framtid.</p>
<p>Östads stiftelse (Ägare till Östad 15:1-21:1, Ålanda 3:1, Ålanda 3:2, Valås 1:1, Rävbo 1:1, Knyk 1:1, Kullen 2:1, Björkenäs 1:1 och Lovik 3:1)</p>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Östads stiftelse borde ha delgetts föreläggande om yttrande.</li> <li>2. Underlag och motiveringar är bristfälliga. Beskrivningarna är alltför generella och markägarens intressen har inte beaktats. Strandskyddet får inte användas för att skydda andra värden än strandskyddets syften.</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Samtliga markägare och andra rättighetshavare har förelagts att yttra sig genom kungörelsedelgivning. Enligt 49 § delgivningslagen (2010:1932) får delgivning genom kungörelse användas om en obestämd krets av sakägare ska delges, vilket är fallet här. Eftersom antalet sakägare är mycket stort har det tyvärr inte varit praktiskt möjligt att delge alla personligen.</li> <li>2. Länsstyrelsen anser att det underlag som har presenterats är tillräckligt för att visa att de föreslagna utvidgningarna behövs för att säkerställa strandskyddets syften vid de aktuella vattendragen. Strandskydd är ett övergripande skydd som måste ses i ett större geografiskt perspektiv samt i ett längre tidsperspektiv. Många av värdena som finns längs sjöar och vattendrag är beroende av att området som helhet bevaras. Exploatering av mindre markområden som synes vara mindre värdefulla i dagsläget leder på sikt till en betydande fragmentering av strandområdet som påverkar både allemansrättslig tillgång och växt- och djurlivet i strandområdet. I Naturvårdsverkets riktlinjer om</li> </ol>

	<p>3. De delar av Risveden som ägs av Östads stiftelse utgörs av produktiv jord- och skogsbruksmark och saknar vildmarkskaraktär. Den är otillgänglig för allmänheten och saknar allmän väg, det upplåtes inget fiske och finns inga vandringsleder över egendomen.</p>	<p>utvidgat strandskydd (Handbok 2010:4) anges att det är områdets värden och motiv som avgör dess storlek. Det är möjligt att ta ett beslut om utvidgning av strandskyddet i en hel kommun förutsatt att de olika områdena är beskrivna och motiverade. Om flera sjöar som ligger nära varandra har liknande värden för strandskyddets syften och därmed liknande motiv för utvidgat skydd ser inte Länsstyrelsen någon anledning att beskriva varje sjö för sig.</p> <p>I Sverige har vi en lång tradition av tillgänglig natur, alla får lov att vistas på allas mark (med undantag för den privata hemfridszonen). För att vi ska ha den möjligheten måste det enskilda intresset av att bebygga mark i vissa fall stå tillbaka för det allmänna intresset av långsiktigt tillgängliga strandområden för allmänhet och för växt- och djurliv. En vägning enligt proportionalitetsprincipen har gjorts av Länsstyrelsen för respektive område, och där värdena för strandskyddet är mycket höga har det allmänna intresset bedömts väga tyngre än det enskilda.</p> <p>3. Fastigheterna ligger inom ett område som är utpekad som riksintresse för både naturvård och friluftsliv enligt 3 kap miljöbalken, och är i dagsläget i hög grad oexploaterat. Strandskydd är ett övergripande skydd som måste ses i ett större geografiskt perspektiv samt i ett längre tidsperspektiv. Även om delar av området utgörs av mark som i dagsläget inte hyser höga naturvärden är det ändå av stor vikt för strandskyddets syften i området som helhet att även dessa värnas. Exploatering av dessa mindre områden leder på sikt till en betydande fragmentering av strandområdena som påverkar både allmänhetens tillgång och växt- och djurlivet där.</p>
--	---	---



	<p>4. Gällande Rödeneplatån anges att det är av stor vikt att områdets upplevelsevärden, fågelvärden och värden för det rörliga friluftslivet värnas, vilket är ett annat syfte än vad som avses med strandskyddets syften. Större delen av området har utpekats som lämpligt för vindkraftsetablering. Uppgiften om Lärkeskogsleden är gammal.</p> <p>5. Inget hot mot strandskyddets syften finns på Östads stiftelses marker. Markerna har brukats för jord- och skogsbruk under lång tid, och inget talar för att det inte kommer att brukas lika hänsynsfullt framöver. Både natur- och kulturvärdena samt ekonomin på Östads säteri skulle vid en utvidgning drabbas av besvärande tids- och kostnadsbyråkrati.</p> <p>6. Eftersom jord- och skogsbruk är undantaget strandskydd är</p>	<p>4. Strandskyddet syftar bla till att trygga förutsättningarna för allmänhetens friluftsliv. Av tidiga förarbeten till 1952 års strandlag framgår att avsikten har varit att bevara den möjlighet att bedriva friluftsliv som allmänheten har enligt allemansrätten, dvs det rörliga friluftslivet och möjligheterna till vattennära naturupplevelser. Strandskyddets andra syfte är att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten. Detta berör bla fågellivet.</p> <p>En ansökan om en vindkraftspark på Rödeneplatån är under behandling, men något tillstånd har inte lämnats. Enligt inlämnad ansökan kommer parken på några platser beröra strandskyddat område. Huvuddelen av den planerade parken är dock tänkt norr om sjöarna på platån. Den planerade vindkraftsparken ändrar inte Länsstyrelsens bedömning att området med sjöar på Rödeneplatån är ett område med höga värden för strandskyddets syften och att ett utvidgat strandskydd är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa dessa. Länsstyrelsen har tidigare uppmärksammat på att uppgiften om Lärkeskogsleden är gammal och har justerat texten i beslutet.</p> <p>5. Att nuvarande ägare inte har något intresse av att exploatera marken innebär inte att det inte finns skäl för utvidgat strandskydd. Ägarförhållanden och stiftelsebestämmelser kan ändras över tid. Länsstyrelsen vill tydliggöra att beslutet inte medför en utvidgning av strandskyddet jämfört med tidigare, då både Mjörn och Anten sedan 1975 omfattats av utvidgat strandskydd. En anledning till att strandområdena kring sjöarna inte har exploaterats i högre grad är att strandskyddet har funnits där under lång tid.</p> <p>6. Strandskyddet hindrar inte pågående markanvändning och</p>
--	---	---

	<p>utvidgat strandskydd på sådan mark onödigt, utan skapar bara byråkrati och kostnader för myndigheterna och för säteriet.</p>	<p>därför är jord- och skogsbruk, under vissa förutsättningar, undantagna strandskyddsbestämmelserna. Länsstyrelsen anser dock att sådana områden ändå kan ha värden för strandskyddets syften, då de är tillgängliga för allmänheten (åtminstone under delar av året) och också kan hysa värden för växter och djur. Länsstyrelsen måste också beakta att dagens markanvändning är en ögonblicksbild som kan förändras över tid. Om marken exploateras har den dock förlorat sitt värde för allmänhetens under överskådlig framtid.</p>
<p>Kobergs fideikommiss (ägare till fastigheter vid Gransjön och Hundsjön)</p>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Kobergs fideikommiss borde ha delgetts föreläggande om yttrande. En omfattande utvidgning kan få stora förvaltningsmässiga och kulturhistoriska konsekvenser för Koberg.</li> <li>2. Underlag och motiveringar är bristfälliga. Beskrivningarna är alltför generella och markägarens intressen har inte beaktats. Strandskyddet får inte användas för att skydda andra värden än strandskyddets syften.</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Samtliga markägare och andra rättighetshavare har förelagts att yttra sig genom kungörelsedelgivning. Enligt 49 § delgivningslagen (2010:1932) får delgivning genom kungörelse användas om en obestämd krets av sakägare ska delges, vilket är fallet här. Eftersom antalet sakägare är mycket stort har det tyvärr inte varit praktiskt möjligt att delge alla personligen. Länsstyrelsen vill också tydliggöra att beslutet inte medför en utvidgning av strandskyddet jämfört med tidigare, då både Hundsjön och Gransjön sedan 1975 omfattats av utvidgat strandskydd.</li> <li>2. Länsstyrelsen anser att det underlag som har presenterats är tillräckligt för att visa att de föreslagna utvidgningarna behövs för att säkerställa strandskyddets syften vid de aktuella vattendragen. Strandskydd är ett övergripande skydd som måste ses i ett större geografiskt perspektiv samt i ett längre tidsperspektiv. Många av värdena som finns längs sjöar och vattendrag är beroende av att området som helhet bevaras. Exploatering av mindre markområden som synes vara mindre värdefulla i dagsläget leder på sikt till en betydande</li> </ol>

	<p>3. Den del av Risveden som utgör naturreservat och natura 2000-område liksom ”barrskogslandskap med vildmarks karaktär” ligger utanför Kobergs marker. Motivering för sjöarna inom Koberg har ej gjorts.</p>	<p>fragmentering av strandområdet som påverkar både allemansrättslig tillgång och växt- och djurlivet i strandområdet. I Naturvårdsverkets riktlinjer om utvidgat strandskydd (Handbok 2010:4) anges att det är områdets värden och motiv som avgör dess storlek. Det är möjligt att ta ett beslut om utvidgning av strandskyddet i en hel kommun förutsatt att de olika områdena är beskrivna och motiverade. Om flera sjöar som ligger nära varandra har liknande värden för strandskyddets syften och därmed liknande motiv för utvidgat skydd ser inte Länsstyrelsen någon anledning att beskriva varje sjö för sig.</p> <p>I Sverige har vi en lång tradition av tillgänglig natur, alla får lov att vistas på allas mark (med undantag för den privata hemfridszonen). För att vi ska ha den möjligheten måste det enskilda intresset av att bebygga mark i vissa fall stå tillbaka för det allmänna intresset av långsiktigt tillgängliga strandområden för allmänhet och för växt- och djurliv. En vägning enligt proportionalitetsprincipen har gjorts av Länsstyrelsen för respektive område, och där värdena för strandskyddet är mycket höga har det allmänna intresset bedömts väga tyngre än det enskilda.</p> <p>3. I området Risveden finns ett antal sjöar som är ligger nära varandra, i flera fall sammanbundna samt har en likartad funktion och likartade värden. Sådana områden med sjöar är mycket värdefulla med avseende på strandskyddets syften. I sådana områden har Länsstyrelsen gjort en gemensam beskrivning för området, samt räknat upp de sjöar som berörs. Sjöar som ligger utanför sådana områden har beskrivits var för sig. Hela Risveden-området, med bla Gransjön och Hundsjön, har pekats ut som riksintresse för</p>
--	---	---

	<p>4. Inget hot mot strandskyddets syften finns på Kobergs marker. Markerna har brukats för jord- och skogsbruk under lång tid, och inget talar för att det inte kommer att brukas lika hänsynsfullt framöver. Både natur- och kulturvärdena samt ekonomin på Koberg skulle vid en utvidgning drabbas av besvärande tids- och kostnadsbyråkrati.</p> <p>5. Eftersom jord- och skogsbruk är undantaget strandskydd är utvidgat strandskydd på sådan mark onödigt, utan skapar bara byråkrati och kostnader för myndigheterna och för säteriet.</p>	<p>naturvård och friluftsliv enligt 3 kap miljöbalken, och strandområdena inom området är relativt oexploaterade.</p> <p>4. Att nuvarande ägare inte har något intresse av att exploatera marken innebär inte att det inte finns skäl för utvidgat strandskydd. Ägarförhållanden och stiftelsebestämmelser kan ändras över tid. Länsstyrelsen vill tydliggöra att beslutet inte medför en utvidgning av strandskyddet jämfört med tidigare, då både Mjörn och Anten sedan 1975 omfattats av utvidgat strandskydd. En anledning till att strandområdena kring sjöarna inte har exploaterats i högre grad är att strandskyddet har funnits där under lång tid.</p> <p>5. Strandskyddet hindrar inte pågående markanvändning och därför är jord- och skogsbruk, under vissa förutsättningar, undantagna strandskyddsbestämmelserna. Länsstyrelsen anser dock att sådana områden ändå kan ha värden för strandskyddets syften, då de är tillgängliga för allmänheten (åtminstone under delar av året) och också kan hysa värden för växter och djur. Länsstyrelsen måste också beakta att dagens markanvändning är en ögonblicksbild som kan förändras över tid. Om marken exploateras har den dock förlorat sitt värde för allmänhetens under överskådlig framtid.</p>
Roy Olsson mfl (ägare till Brogårde 2:1, Äspenäs 1:4, Äspenäs 1:25 och Vänga 1:6)	Befintlig bebyggelse och befintlig väg gör att det saknas skäl för utvidgat strandskydd inom området.	Länsstyrelsen har justerat strandskyddsgränsen på så sätt att östra Antenvägen, tillsammans med bakomliggande bebyggelsegrupp, från del av fastigheten Äspenäs 1:4 i norr tom fastigheterna Äspenäs 1:14 och 1:15 i söder utgör ny gräns för strandskyddet i området. Länsstyrelsens bedömer att området är så exploaterat att dess värden för strandskyddets syften är begränsade.
Marie och Björn Källhult (Ägare till	Östra stranden av St Färgen bör få behålla 100 m strandskydd. Tillfartsvägen skiljer väl av	Länsstyrelsen vill förtydliga att Stora Färgen ända sedan 1975 haft 300 m strandskydd, och att Länsstyrelsens

<i>Skämningared 5:1)</i>	stranden gentemot bebyggelsen och det finns i dagläget redan tillräckligt med promenadstråk och viltstigar till stränderna. Det finns stort samhällsekonomiskt intresse av att bilda fler fastigheter då kommunalt VA kommer att dras genom området och det blir dyrare ju färre som ska dela på kostnaden. Stora delar av sjöns stränder är skyddade av naturskyddsområdet, men östra stranden skulle klara en skonsam förtätning utan risk för strandskyddets syften.	förslag är att detta även fortsättningsvis ska gälla. Det blir alltså ingen skillnad jämfört med tidigare. Stora Färgens östra strand har en hög exploateringsgrad och ett högt exploateringsstryck. Området ligger nära Alingsås tätort. Länsstyrelsen anser att det är viktigt för strandskyddets syften i området att värna de gröna kilar som trots allt finns kvar. Om strandskyddet minskas till 100 m skulle dessa snart byggas igen, vilket skulle ge betydande negativa effekter för såväl växt- och djurliv som för allmänhetens tillgång till strandområdena.
--------------------------	---	--

## Hur man överklagar Länsstyrelsens beslut

**Var skall beslutet överklagas?**

Länsstyrelsens beslut kan överklagas hos regeringen. **Överklagandet skall dock skickas eller lämnas in till Länsstyrelsen i Västra Götalands län. Adressen framgår av beslutet.**

Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar Länsstyrelsen överklagandet och handlingarna till regeringen.

**När skall beslutet senast överklagas?**

Överklagandet skall ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag Ni fick del av beslutet.

**Hur skall överklagandet utformas?**

Överklagandet skall ske skriftligen.

I skrivelsen skall Ni

- tala om vilket beslut Ni överklagar t ex genom att ange beslutsdatum och ärendets diarienummer

- redogöra för hur Ni anser att beslutet skall ändras och varför

- uppge namn, adress och telefonnummer

Skrivelsen skall undertecknas.